

Ako vo filme: Ešte stále nechápete?

Evanjelium nie je súborom izolovaných kapitol. Jednotlivé okamihy zo života Pána sú medzi sebou prepojené viac, než sa na prvý pohľad zdá. Preto nám snaha odhaliť tieto súvislosti pomôže hlbšie spoznať postavu Ježiša Krista.

17.01.2026

Dobrý film nie je iba jednoduchým sledom scén bez vzájomnej väzby, ale rozvíja sa podľa vopred daného scenára. Technicky sa to nazýva

dejová línia, ktorá má zvyčajne tri časti: úvod, v ktorom sa predstavia postavy a načrtne sa problém; rozvinutie, ktoré je najdlhšou časťou; a záver, v ktorom sa pôvodný problém vyrieši.

S evanjeliami je to podobné. Nejde o nesúvislý rad epizód, ale aj ony majú svoju dejovú líniu. To nám umožňuje vnímať postupný charakter Ježišovho zjavenia. Nezjavil sa všetkým ako Boží Syn a Mesiáš Izraela hneď od začiatku, ale postupoval podľa plánu, aby zástupy i tí, ktorí ho nasledovali zblízka, mohli postupne pochopiť, kým je. Čítať evanjelium týmto spôsobom – snažiť sa zaradiť každý úryvok do celkového deja a pýtať sa, prečo je to tak – môže veľmi pomôcť prehĺbiť naše osobné poznanie Ježiša Krista.

Myšlienkami inde

V Evanjeliu podľa svätého Marka je jeden úryvok, pri ktorom je ľahké

rozpoznať jeho prepojenie s inými momentmi Pánovho života. Ide o dialóg medzi Ježišom a jeho učeníkmi, keď prechádzajú Galilejským jazerom po druhom rozmnožení chlebov a rýb (Mk 8,14–20). Apoštoli urobili chybu, ktorá by sa mohla stať hociktorému z nás: Zabudli si vziať chleby a v člne mali len jeden chlieb. Je ľahké predstaviť si rozruch, ktorý takáto nepozornosť vyvolala. Možno si navzájom vyčítali vinu: „Nepovedal som ti, aby si to vybavil ty? A teraz čo budeme robiť?“ Uprostred tohto rozrušenia sa Ježiš ujal slova a povedal im: „Dávajte si pozor a chráňte sa kvasu farizejov a kvasu Herodesa.“

Čo tým Pán presne myslel? Aký súvis mal tento varovný výrok s nedostatkom chleba v člne? Aby sme správne pochopili význam týchto slov, treba sa pozrieť späť (porov. Mk 8,11–13). Predtým totiž farizeji prišli za Ježišom a žiadali od neho

znamenie z neba, no on ich odmietol bez vysvetlenia. Evanjelista dokonca zaznamenáva istý tón únavy v Majstrovom hlase: Vzdychol z hĺbky srdca a povedal: Prečo toto pokolenie žiada znamenie? Veru, hovorím vám, tomuto pokoleniu sa znamenie nedá. Ježiš totiž práve vykonal veľké znamenie: nasýtil tisíce ľudí na pustatine. Načo pridávať ďalšie znamenie, keď farizeji nie sú ochotní ho prijať? Ako vysvetlil v podobenstve o rozsievачovi, semeno Božieho slova má v sebe veľký potenciál, no nemôže sa rozvinúť, ak pôda, na ktorú padne, nie je dobrá, ak nie sú správne disponovaní tí, ktorí ho počúvajú.

Apoštoli dobre poznali napäté vzťahy medzi Ježišom a farizejmi. Videli napríklad, ako sa pohoršovali nad tým, že Pán jedáva s mýtnikmi a hriešnikmi, alebo že v sobotu robí to, čo podľa ich výkladu Zákona nebolo dovolené. Dokonca počuli chýry, že

farizeji sa dohodli s herodiánmi, aby našli spôsob, ako ho odstrániť. Podobná bola aj situácia s Herodesom, ktorý dal sťáť Jána Krstiteľa. Preto keď Ježiš hovorí: „Dávajte si pozor na kvas farizejov a Herodesa“, učeníci už mali dosť podkladov na to, aby pochopili, na čo naráža – alebo aspoň to tušili. Napriek tomu, že boli svedkami týchto udalostí, celkom nepochopili, čo im Ježiš hovorí. Reakcia, ktorú zaznamenáva evanjelista, ukazuje, na čo mysleli: Rozprávali sa medzi sebou, že nemajú chleba. „Neboli ani vzdelaní, ani zvlášť chápací - aspoň nie čo sa týkalo nadprirodzených vecí. Ukázalo sa, že dokonca aj tie najjednoduchšie príklady a prirovnania im boli nezrozumiteľné (...). Keď ich Ježiš obraznou rečou varoval pred kvasom farizejov, mysleli si, že ich karhá preto, lebo nenakúpili chlieb“^[1].

Na Majstrovo varovanie, aby sa nenechali ovplyvniť spôsobom života farizejov, odpovedajú starostlivo o to, že nemajú čo jesť; „boli tak uzavretí do vzájomného obviňovania, že už nemali priestor na nič iné, nemali viac svetla pre Božie slovo“^[2].

Pamäť – liek pre srdce

Ježišova reakcia na seba nenechá dlho čakať: „Prečo sa rozprávate o tom, že nemáte chlieb? Ešte stále nechápete ani nerozumiete? Máte zatvrdnuté srdce?“ Aby sme pochopili, čo znamená to „ešte stále“, treba sa opäť vrátiť späť v evanjeliu, akoby formou spätného záberu, a pripomenúť si okamih, keď sa učeníci ocitli v člne po prvom rozmnožení chlebov a rýb (porov. Mk 6,33–52). Vtedy sa zlakli a začali kričať, keď videli Ježiša kráčať po mori. Evanjelista potom vysvetľuje, že učeníci „boli ešte viac ohromení, lebo nepochopili udalosť s chlebmi, ich

srdce bolo zatvrdnuté“. Nepriamo tým naznačuje, že keby boli pochopili skutočný význam rozmnoženia, nezľakli by sa pri pohľade na Majstra kráčajúceho po vode ani by ich neprekvapilo, že sa vietor utíšil, keď nastúpil do člna. Zdalo by sa im to úplne samozrejmé.

Keď sa vrátíme k hlavnej scéne, vidíme, že Ježiš tentoraz učeníkom nevyčíta len zatvrdnutosť srdca, ale ich nazýva aj slepými a hluchými:

„Máte oči a nevidíte? Máte uši a nepočujete? Nepamätáte sa, koľko košov plných kúskov ste nazbierali, keď som lámal päť chlebov pre päťtisíc?“

„Dvanásť,“ odpovedali mu.

„A keď sedem chlebov pre štyritisíc, koľko košov plných kúskov ste nazbierali?“

„Sedem,“ odpovedali.

A hovoril im:

„Ešte stále nechápete?“

Tón, s akým Ježiš vedie tento rozhovor, pripomína výčitku, ktorú predtým adresoval farizejom – „Prečo toto pokolenie žiada znamenie?“ Dokonca možno cítiť ešte väčšiu naliehavosť, pretože tieto slová nesmeruje hocikomu, ale svojim najbližším priateľom. Zároveň z nich presvitá aj isté prekvapenie: napriek tomu, že boli svedkami toľkých zázrakov a počuli toľko Ježišových učení, učenici stále nechápu.

Pán však hľadá spôsob, ako zapáliť srdcia apoštolov. Robí to tak, že ich pozýva spomenúť si na zázraky, ktoré v ich živote vykonal on sám. „Proti zatvrdnutosti srdca existuje liek – pamäť. Preto v dnešnom evanjeliu, a v mnohých iných úryvkoch Biblie, zaznieva výzva k spásnej sile pamäti, o ktorú treba prosiť, lebo udržiava

srdce otvorené a verné. Keď srdce zatvrdne, keď otupie, zabúda (...) na milosť spásy, zabúda na nezaslúžený dar“^[3]. Spomínanie na Pánovu prítomnosť v živote každého z nás nás totiž vedie k nadšeniu pre prítomnosť a k pohľadu do budúcnosti plnej nádeje: nebude prekážka ani nedostatok chleba, ktorý by nám mohol vziať radosť z toho, že sme v tom istom člene s Ježišom.

Otvorený záver

Príbeh sa končí otázkou: „Ešte stále nechápete?“ Pán presne nehovorí, čo je to, čo učenici ešte nepochopili. Ako aj inokedy, evanjelium nám neposkytuje všetky vysvetlenia, ktoré by sme si možno želali, akoby nám ponechávalo úlohu sami to objaviť. Je to podobné ako pri mnohých dobrých filmoch, ktoré sa neskončia úplne uzavretým záverom. Sú to konce, ktoré sú do istej miery

ponechané na interpretáciu diváka a umožňujú mu premýšľať nad tým, aký zmysel chcel režisér filmu dať.

V tomto prípade môžeme z Ježišovej výčitky usudzovať, že pre neho dve rozmnoženia chlebov nemajú rovnakú úroveň ako iné znamenia, ktoré vykonal, napríklad uzdravenia chorých či vyhánanie nečistých duchov, ale že v sebe nesú iný druh zjavenia. Zdá sa, že v týchto dvoch zázrakoch je niečo, čo ich robí osobitne dôležitými, niečo, čo učeníkom uniká – a možno aj nám. O to naliehavejšie sa znovu pýtame, či sme pochopili udalosť s chlebmi, alebo či sme naopak slepí a hluchí ako učeníci.

Aby sme lepšie porozumeli tomu, čo dve rozmnoženia chlebov a rýb učia o identite Ježiša Krista, môže byť užitočné obrátiť pohľad na začiatok „filmu“ dejín spásy. Izraelský ľud ušiel z Egypta a vydal sa na

štyridsaťročnú púť púšťou. Jahve prostredníctvom Mojžiša zoslal svojmu ľudu pokrm, aby zvládol túto cestu: mannu. Teraz, keď Ježiš rozmnožuje chleby a ryby, ukazuje, že je to on sám, kto sýti zástupy. Preto ten, kto dobre pochopí udalosť s chlebmi, by sa nemal čudovať, že Ježiš má moc nad morom a vetrom, ani že ho vidí kráčať po vodách, pretože Boh Izraela prejavil svoju moc práve nad morskými vodami.

* * *

Na začiatku sme povedali, že úryvok, ktorý rozoberáme, je dobrým východiskovým bodom na priblíženie sa k dejovej línii evanjelia. Skutočne, v Evanjeliu podľa svätého Marka je postupné zjavovanie toho, kým Ježiš je, sprevádzané neustálym zdôrazňovaním nepochopenia zo strany učeníkov, ktoré sa tak jasne objavuje v troch epizódach v člne

(porov. Mk 4,36–41; Mk 6,45–52; Mk 8,14–20). Napriek tomu sa zdá, že neskôr učeníci stále nejavia známky zlepšenia. Peter vyznáva Ježiša ako Mesiáša, no odmieta, že by mal trpieť a zomrieť (porov. Mk 8,27–33). Jakub a Ján ho prosia o popredné miesta a ostatní desiaty sa rozhorčujú (porov. Mk 10,32–45), pretože mali rovnaké ľudské ambície. Predtým sa medzi sebou hádali o tom, kto je najväčší (porov. Mk 9,33–37). A po Ježišovom zatknutí ho všetci opúšťajú (porov. Mk 14,50) a Peter ho zapiera (porov. Mk 14,66–72).

Učeníci nedokážu do hĺbky pochopiť, kým Ježiš je, a v rozhodujúcej chvíli ho nechávajú samého. Napriek tomu nám evanjelium ukazuje, že ich situácia nie je beznádejná. Je pravda, že majú uši a nepočujú, ako im hovorí Pán v člne, no krátko predtým on sám ukázal, že vie uzdraviť hluchého. Nie sú schopní vidieť, ale prvé, čo Ježiš urobí po preplávaní

jazera, je, že vráti zrak slepému, a zopakuje to pri odchode z Jericha. Na konci evanjelia, keď ženy prichádzajú k hrobu v nedeľné ráno, zjaví sa im mladík v bielom rúchu a oznámi im, že Ježiš vstal z mŕtvych. A dodá: „Povedzte jeho učeníkom a Petrovi: ‚Ide pred vami do Galiley. Tam ho uvidíte‘ “ (Mk 16,7). Uvidia Ježiša, lebo sa im zjaví ako zmŕtvychvstalý. Uvidia ho však aj v tom zmysle, že sa im konečne otvoria oči i uši a ich srdce bude schopné pochopiť a vyznať ho ako „Ježiša Krista, Božieho Syna“ (Mk 1,1).

Juan Carlos Ossandón / Foto: Chinh Le Duc (Unsplash)

---

[1] *Ísť s Kristom*, č.2.

[2] František, *Homília* 18-II-2014.

[3] *Tamtiež*.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/ako-vo-filme-este-stale-
nechapete/](https://opusdei.org/sk-sk/article/ako-vo-filme-este-stale-nechapete/) (07.04.2026)